

Μη Συμβατικοί Υδατικοί Πόροι

Η Κύπρος, όπως και άλλες Μεσογειακές χώρες, αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα λειψυδρίας και επάρκειας γλυκού νερού. Για τον λόγο αυτό είναι πολύ σημαντικό να αξιοποιούνται και οι μη συμβατικοί υδατικοί πόροι της νήσου.

Το «μη συμβατικό» νερό είναι αυτό που προκύπτει από:

- **Τη συλλογή της βροχής:** αποτελεί μία παράδοση αιώνων στην Κύπρο. Τα τελευταία χρόνια σε πολλά κτήρια εγκαθίσταται σύστημα συλλογής βρόχινου νερού.
Τυχαίνει να γνωρίζεις κάποιο κτήριο με δεξαμενή συλλογής ομβρίων;
- **Την επεξεργασία του γκρίζου νερού:** το ημι-ακάθαρτο νερό από τη μπανιέρα, τον νιπτήρα ή το πλυντήριο ρούχων (σαπουνόνερο), αφού καθαριστεί, μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί για δευτερεύουσες χρήσεις σε ένα νοικοκυριό (π.χ. πότισμα, εξωτερικά πλυσίματα).
- **Το ανακτημένο νερό από τα λύματα:** τα ακάθαρτα νερά από τις κατοικίες (αστικά λύματα) μπορούν, μετά από επεξεργασία, να ξαναχρησιμοποιηθούν για άρδευση.
Γνωρίζεις πού καταλήγει το ανακτημένο νερό από τον Βιολογικό Καθαρισμό της περιοχής σου;
- **Την αφαλάτωση του θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού:** με τη μέθοδο της αντίστροφης ώσμωσης απομακρύνονται τα άλατα. Η μέθοδος αυτή είναι ενεργοβόρα, αλλά απαραίτητη σε κάποιες χώρες όπως η Κύπρος, η Μάλτα και το Ισραήλ.
Γνωρίζεις σε ποιες περιοχές της Κύπρου βρίσκονται οι σταθμοί αφαλάτωσης;

Το γλυκό νερό που παίρνουμε από ποτάμια, λίμνες, φράγματα, πηγές και γεωτρήσεις θεωρείται «συμβατικό».

www.gwp.org/zerodrop

Το πρόγραμμα υλοποιείται από τον διεθνή οργανισμό Global Water Partnership (GWP-Med) σε συνεργασία με τον Δήμο Αγκυρας. Στις εκπαιδευτικές δράσεις συμμετέχουν το Δίκτυο MEDIES και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Η δράση στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για τους διαθέσιμους μη συμβατικούς υδατικούς πόρους και στην προώθηση της αειφορικής χρήσης του νερού. Το πρόγραμμα «Zero Drop - Αποστολή Νερό» ενισχύει την προσαρμογή των υδατικών πόρων, μέσω της χρήσης «Αποστολή Νερό» στην Κύπρο που εοικονομεί περισσότερο νερό από 38 εκατ. λίτρα ανά άτομο ετησίως. Το πρόγραμμα στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για τους διαθέσιμους μη συμβατικούς υδατικούς πόρους και στην προώθηση της αειφορικής χρήσης του νερού. Το πρόγραμμα «Zero Drop - Αποστολή Νερό» ενισχύει την προσαρμογή των υδατικών πόρων, μέσω της χρήσης «Αποστολή Νερό» στην Κύπρο που εοικονομεί περισσότερο νερό από 38 εκατ. λίτρα ανά άτομο ετησίως.

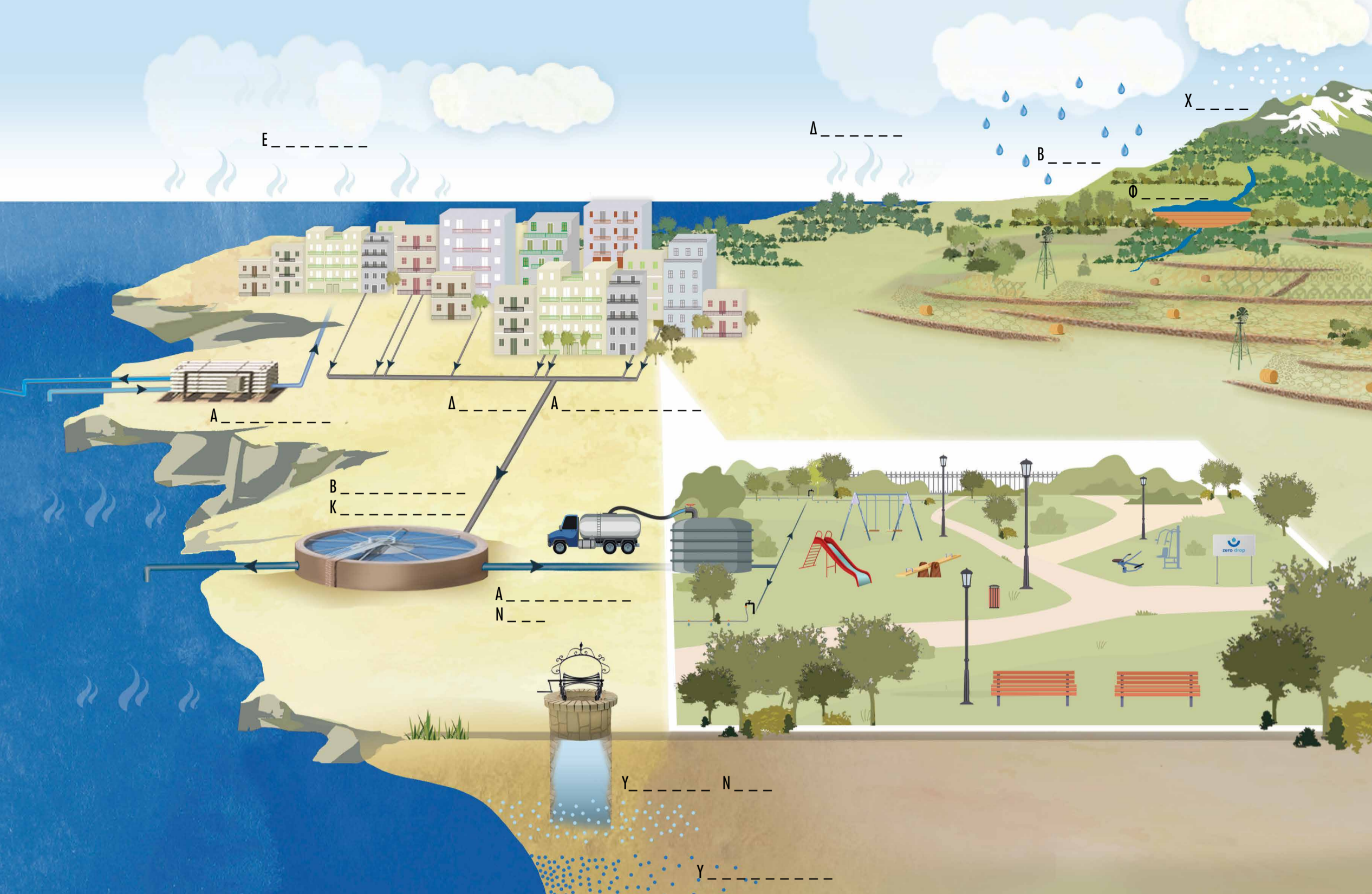
ΠΙΟ ΠΙΣΤΑΣΤΕΙ

Αποστολή Νερό

Εντόπισε τον κύκλο του νερού στον τόπο σου.
Γνώρισε τους Μη Συμβατικούς Υδατικούς Πόρους.
Βρες πώς μπορείς να εξοικονομήσεις νερό στο σπίτι και στο σχολείο!

ο κύκλος του νερού στην ΚΥΠΡΟ

1. Εντόπισε στην εικόνα τις λέξεις-κλειδιά σχετικές με τον κύκλο του νερού: **ανακτημένο νερό, αφαλάτωση, βιολογικός καθαρισμός, βροχή, διαπνοή, δίκτυο αποχέτευσης, δίκτυο ύδρευσης, εξάτμιση, υπόγειο νερό, υφαλμύριση, φράγμα, χιόνι.**

2. Ποιες από τις παραπάνω λέξεις αφορούν τον Φυσικό υδρολογικό κύκλο και ποιες Παρεμβάσεις του ανθρώπου σε αυτόν; Σημείωσε Φ και Π αντίστοιχα.

συμβουλές & πρακτικές ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ

στο σπίτι

- Κλείνουμε τη βρύση όσο σαπουνίζουμε τα χέρια, βουρτσίζουμε τα δόντια, πλένουμε τα πιάτα κ.λπ.
- Πλένουμε τα φρούτα και τα λαχανικά σε μία μισογεμάτη λεκάνη και όχι με τη βρύση ανοιχτή.
- Προτιμούμε ένα γρήγορο ντους απ' το να γεμίζουμε την μπανιέρα.
- Χρησιμοποιούμε το πλυντήριο ρούχων και πιάτων μόνο όταν είναι γεμάτα.
- Πλένουμε το ποδήλατο και το αυτοκίνητο με έναν κουβά αντί με το λάστιχο.
- Ελέγχουμε για διαρροές στο σπίτι και την αυλή: σε περίπτωση που ο μετρητής νερού «γυρίζει» ενώ έχουμε κλείσει όλες τις βρύσες, τότε υπάρχει διαρροή.
- Ελέγχουμε για διαρροή το καζανάκι ρίχνοντας σ' αυτό λίγες σταγόνες μελάνι: αν εμφανιστεί χρώμα στη λεκάνη της τουαλέτας, τότε υπάρχει διαρροή.
- Τοποθετούμε ειδικά ακροφύσια στις βρύσες και εξοικονομούμε μέχρι και το μισό νερό κάθε φορά που τις ανοίγουμε.

ήξερες ότι ...;

- Σε ένα μέσο νοικοκυριό, το καζανάκι έρχεται πρώτο σε κατανάλωση νερού, ακολουθούμενο από τη ντουζιέρα/μπανιέρα.

στη βεράντα/κήπο

- Φυτεύουμε ιθαγενή φυτά της κυπριακής χλωρίδας, που είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές οικολογικές συνθήκες.
- Ποτίζουμε τα φυτά νωρίς το πρωί ή αργά το απόγευμα.
- Προτιμούμε να ποτίζουμε με το ποτιστήρι αντί με το λάστιχο.
- Ανοίγουμε μικρές λακκούβες γύρω από κάθε φυτό ώστε το νερό να κατευθύνεται στις ρίζες.
- Αν έχουμε σύστημα αυτόματου ποτίσματος επιλέγουμε σωλήνες που ποτίζουν «σταγόνη» (σταγόνα σταγόνα). Αποφεύγουμε τους περιστρεφόμενους ψεκαστήρες γιατί έχουν απώλειες λόγω εξάτμισης.
- Φροντίζουμε οι σωλήνες ποτίσματος να είναι τοποθετημένοι κοντά στα φυτά, να έχουν την επιθυμητή για κάθε φυτό παροχή και να μην είναι βουλωμένοι.

στο σχολείο

- Κλείνουμε καλά τις βρύσες στην αυλή και στις τουαλέτες.
- Ελέγχουμε τακτικά τις βρύσες, δεξαμενές, σωληνώσεις κ.λπ. για διαρροές και ζημιές.
- Ενημερώνουμε τη διεύθυνση του σχολείου αν είναι απαραίτητη κάποια επισκευή.
- Αν υπάρχει δεξαμενή βρόχινου νερού στο σχολείο χρησιμοποιούμε έναν δειγματολήπτη βροχής για να εκτιμήσουμε την ποσότητα του νερού που συλλέγεται με κάθε βροχή.
- Συζητάμε με τους συμμαθητές μας και τους εκπαιδευτικούς γιατί είναι σημαντικό να εξοικονομούμε νερό.

ιδέα για project

- Στο www.hydraproject.info μαθαίνουμε πως διαχειρίζονταν το νερό στο παρελθόν σε χώρες της Μεσογείου και ξεκινάμε έρευνα για τους υδατικούς πόρους στην Κύπρο τα παλιά χρόνια.

με τη συλλογή της βροχής

ήξερες ότι ...;

- Μέχρι πριν κάποια χρόνια, σε πολλά νησιά οι κάτοικοι στηρίζονταν στις δεξαμενές (στέρνες) για να εξασφαλίσουν το νερό του νοικοκυριού τους.
- Σήμερα η πρακτική συλλογής νερού αναβιώνει: σε πολλά κτήρια, πλατείες και εγκαταστάσεις όπως αεροδρόμια κ.ά., το νερό της βροχής συλλέγεται και χρησιμοποιείται στο πότισμα, την καθαριότητα εξωτερικών χώρων και στα καζανάκια.
- Εάν υπάρχει σύστημα συλλογής βρόχινου νερού στο σπίτι/σχολείο, πριν τα πρωτοβρόχια καθαρίζουμε σχολαστικά τη στέγη, τις υδρορροές, τα φρεάτια, τα φίλτρα και τη δεξαμενή. Όταν βρέξει αφήνουμε το πρώτο νερό να ξεπλύνει τη στέγη και κατόπιν το οδηγούμε στη δεξαμενή.
- Το βρόχινο νερό δίχως επεξεργασία δεν είναι ασφαλές να το πιούμε γιατί μπορεί να περιέχει μικροοργανισμούς και επίσης είναι φτωχό σε ιχνοστοιχεία.

ανακυκλώνοντας το γκρίζο νερό

ήξερες ότι ...;

- Μεγάλες ποσότητες του νερού που καταναλώνεται στο σπίτι δεν χρειάζεται να είναι πόσιμο όπως π.χ. το καζανάκι.
- Με την ανακύκλωση του γκρίζου νερού μπορεί να εξοικονομηθεί μέχρι και το ένα τρίτο του νερού που καταναλώνεται στο σπίτι.
- Το νερό από τον νεροχύτη και το πλυντήριο πιάτων συνήθως οδηγείται στα λύματα (ως μαύρο). Βέβαια, είναι δυνατή η επεξεργασία του (ως γκρίζο) αλλά επειδή περιέχει λάδια και λίπη, είναι ακριβότερη.
- Εάν υπάρχει σύστημα γκρίζου νερού στο σπίτι/σχολείο, το συντηρούμε τακτικά σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

